

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmisljete in prasnike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom račun se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petič-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvošč frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Protestni shod narodno-napredne stranke.

„Ti uradniki žró, žró in žró državni kapital.“

Dr. Šušteršič v dež. zboru 21. junija.

„Ti akti so kakor stolp visoki in od ljudstva z zlatom plačani; kar pa je v njih zapisano, ni vredno ne groša in ne knofa.“

Dr. Šušteršič v dež. zboru 21. junija.

„Koruptna banda! — Boste tako kmalu vsi pocrkali! — Ste tatovi in lumpje! — Vi kradete! — Vi žrete! — Vi ste barabe! — Sram Vas bodi! — Vi ste vse izdali! — Vi usrani vladni hlapi! — Krave! — Lumpi! — Psi!“

Dr. Šušteršič v dež. zboru 23. junija.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke sklicuje

na nedeljo, 6. julija veliki shod

narodno-naprednih somišljenikov

v namen, da se odločno in slovesno protestira proti tolovajskemu počenjanju katoliško-narodne stranke v kranjskem deželnem zboru.

Shod se bo vršil

v Sokolovi dvorani v „Nar. domu“

— v Ljubljani. —

Govorili bodo poslanec Ivan Hribar, deželni odbornik Peter Grasselli, poslanec dr. Andrej Ferjančič, deželni odbornik dr. Ivan Tavčar in odvetnik dr. Karol Triller.

Začetek ob desetih dopoldne.

Somišljeniki, na shod!

V Ljubljani, dne 1. julija 1902.

Za izvrševalni odbor narodno-napredne stranke:
dr. K. vitez Bleiweis-Trsteniški.

Razžaljena duhovščina.

Izjava župana Hribarja, da je tudi narodno-napredna stranka za splošno in jednako volilno pravico, a s pogojem, da se prepove agitacija s prižnice in iz spovednice, kakor je prepovedano kupovanje glasov, je bila povod, da so klerikalci začeli v deželnem zboru prav pobalinsko in barabesko razsajati in razbijati.

Hribarjeva izjava gotovo ne obsega niti najmanjšega razžaljenja duhovščine, a vendar so klerikalci upili v deželnem zboru, da je to razžaljenje duhovščine in v »Slovenec« je skoro vsak dan brati, da duhovniki tod ali tam protestirajo proti temu »žaljenju«.

Ti protesti nas navdajajo s posebnim zadovoljstvom, ker so dokaz, da prav in po zasluženju sodimo duhovniško agitacijo.

Da so politikujoči duhovniki pri raznih volitvah, posebno še pri državnozbornskih in deželnozbornskih, na najslavnejši način izrabljali prižnico in spovednico ter na najnesramnejši način zlorabljali svojo cerkveno avtoriteto, to je notorična stvar. Samo naš list je priobčil na stotine takih slučajev, in če bi imeli pri nas tak zakon, kakor ga je v deželnem zboru zahteval župan Hribar, bi dve tretjini vseh kranjskih talarjev čepelo na žabjeku.

Sicer pa se mora resnici na čast povedati, da je škof ne samo privatno, pisмено in ustno, duhovščino podžigal k agitaciji, nego da je agitacijo naročil v posebnem pastirskem pismu, torej uradnim potom ter za ukazal izpostaviti celo Najsvetejše za zmago klerikalnih kandidatov.

Škof je ukazal agitacijo in duhovščina je tudi z veliko verno agitirala, ne le zasebno, nego tudi z lece in v spovednici.

In agitirali so tako divje, tako neznanosno strastno, tako nečuvno surovo, da je morala tudi najmiroljubnejšemu človeku zavreti kri, da je škripal z zobmi in stiskal pesti od srditosti radi tega besnega počenjanja.

Kaj so naši somišljeniki na deželi vsled tega duhovniškega počenjanja pretrpeli, to se ne da popisati. Kakor sestrani volkovi so jim politikujoči farji trgali čast in poštenje, delali prepir v rodbini, netili razpor med sosedmi, sčuvali soobčane proti njim in njihovim rodbinam. Da, še otroci v šoli so morali trpeti preganjanje in zasramovanje. Da, prava sreča, da smo Kranjci tako dobrodušni, zakaj če bi bili tako strastni, kakor so Italijani ali Madjari, bi se bile zgodile strašne nesreče. Ko bi na Italijanskem ali na Madjarskem duhovnik tako agitiral, kakor se je zgodilo pri nas, bi ga v cerkvi pobili.

Sedaj pa se oglašajo ti isti duhovniki, zavijajo hinavsko oči, da se kar le belo vidi in protestirajo, da je Hribar »razžalil« duhovščino.

Ti protesti nas vesele, ker obsegajo priznanje, da je zloraba prižnice in spovednice za agitacijske namene nedopustno in nemoralno, nečastno in nepošteno počenjanje. Duhovniki priznavajo s svojimi protesti, da je agitacija s prižnice in iz spovednice lumparija in se čutijo žaljene na časti.

Mi smo vedno to trdili, vedno to povdarjali in vedno obsojali vsako zlorabo duhovniške avtoritete. Sedaj nam dajejo tudi duhovniki prav. To je za nas lepo zadoščenje. Lepšega spričevala nismo mogli dobiti.

Vzlic temu pa nikakor ne verjamemo, da se bo duhovščina le količkaj poboljšala, nego smo prepričani, da se bodeta slej kakor prej zlorabljali leca in spovednica v agitacijske namene.

V Ljubljani, 4. julija.

Ker bi bil papež razžaljen!

Mladi italijanski kralj nastopi prvo svoje potovanje, da poseti evropske dvore. 13. julija pride v Peterburg ter ostane tam tri dni. Potem obišče Berlin, nato London in Pariz. Tako bo Viktor Emanuel gost carja Nikolaja, Viljema II, Edvarda VII. in Loubeta, — samo na Dunaj ne

pride. Ako bi prišel, bi moral naš cesar poset vrniti. Poseta kralja Humberta itak še ni vrnil. Ali italijanska vlada se boji, da bi tudi drugega poseta cesar Franc Jožef ne vrnil, ker respektira papeža Leva XIII. Papež ima namreč svoj princip, da ne sprejme nobenega katoliškega vladarja ali princa, ki bi prišel v Rim ter obiskal prej kralja kot njega. Papež zahteva, da mora vsak kronanec najprej priti v Vatikan, potem šele sme tudi v Kvirinal. Toda s tem ni zadovoljna italijanska vlada. Da bi ne bil niti papež niti kralj razžaljen, ne pride naš cesar sploh nikdar v Rim. Prestolonaslednik Franc Ferdinand je napravil nedavno rajši ovinek okoli Rima, ker se ni hotel nikomur zameriti. Kralj Karol Portugalski je bil že naznanil svoj poset kralju italijanskemu, toda papež je ostro protestiral in kralj Karol je svoj poset odpovedal in ostal doma. Kraljica-mati Portugalska je večkrat posetila svojega brata, kralja Humberta, zato je ni papež nikdar sprejel. Tudi nadvojvoda Rainer, bližnji sorodnik italijanske kraljeve rodbine, je bil večkrat v Rimu, a papeža ni mogel videti. Zato naš cesar ne more v Rim. A lahko bi se sešel z italijanskim kraljem v kakem drugem italijanskem mestu. Ker pa italijanska vlada noče odnehati radi papeža, je osebno občevanje zveznih vladarjev in sosedov onemogočeno. Sicer pa je znano, da italijanski zunanji minister simpatizira bolj z dvozvezo kot s trozvezo. Zato pojde kralj pač na Rusko in Francosko, ne pa na Dunaj. Dunajčanje so užaljeni, da ne pride italijanski kralj tudi v avstrijsko prestolico, toda papežu zameriti se, bi bilo za Avstrijo baje nevarno.

Francoska vlada proti klerikalizmu.

Ministrstvo Combes nadaljuje dela Waldeck Rousseaua ter izvršuje strogo določila glede katoliških kongregacij. Izdala je sedaj dekret, s katerim je razpuščenih zopet 130 kongregacijskih šol, trdnjav klerikalnega protirepubličanskega spletkarstva. Konservativci in nacionalisti napadajo zato vlado, češ, da je tiranska, ra

LISTEK.

Uspehi emancipacije ženstva.

Spisala B. Bučar.

III. Boji in zmage v Avstriji.

(Konec.)

Razpravljalo se je o tem v raznih listih ter seveda tudi v državnem zboru. Takratni naučni minister baron Gautsch je povdarjal načelo, da je pravi poklic ženske postati žena in mati ter da študiranje na gimnazijah nasprotuje pravi naravi ženstva. A ker se 11% žensk sploh ne more omožiti, je pač potrebno tudi v »moderni« Avstriji poskrbeti, da si more prisluziti ženstvo na dostojen način svoj kruh, je menil baron Gautsch. Da bi pa ženske radi tega delale konkurenco možkim, tega pa Bog ne daj!

Tudi nižjeavstrijska zbornica zdravnikov je izročila parlamentu protest proti temu, da bi študirale ženske zdravilstvo ter kot zdravnice svoj poklic tudi dejanski izvrševale. V dotični peticiji pa je zbornica tudi naglašala, ako se že dovoli študirati medicino, naj se ženskam od-

pro hkratu vse fakultete, torej tudi juridična, filozofska, tehniška itd., ne pa samo medicinska. Gospodje so torej eventualno nevarnost hoteli paralizirati ali docela odbiti s tem, da so ponudili ženstvu preveč. Nameravali so namreč s tem izzvati le odpor še drugih stanov, tako da bi v slogi vsi stanovi ubili žensko »pohlepnost«. Slično peticijo je predložila malo prej tudi moravska in tirolska zdravniška zbornica, ki je dostavila marca meseca t. l. svojim pravilom še paragraf, da ženske zdravnice nimajo pravice, biti voljene niti ne smejo voliti.

Najhujši nasprotnik učečega se ženstva pa je bil takrat, sedaj že pokojni slavn Dunajski kirurg, duhoviti profesor dr. Albert, ki je objavil celo filipiko, precej humoristično brošuro »Die Frauen und das Studium der Medicin«.

Dr. Albertu se je pridružil tudi njegov tovariš prof. Schrötter.

Ali niti dr. Albert, niti dr. Schrötter nista mogla zavrti kolesa časa, ki je dr. vilo hitro naprej. Leta 1896. je bilo dovoljeno ženskam vstopiti na Dunaju kot redne slušateljice filozofske in medicinske fakultete, ako so se mogle izkazati, da so izpolnile 18. leto ter so napravile na državnem gimnaziju maturo. Aprila me-

seca leta 1896. je bila že prva ženska promovirana.

Na Ogrskem je bilo dovoljeno vsled cesarjevega odloka že 18. novembra 1895. redno posejanje filozofske in medicinske fakultete ter študiranje farmacije, torej prej kot na Avstrijskem. Ogrski naučni minister je izdal tudi pred kratkim naredbo, ki dovoljuje dekletom na Hrvatskem, da se posvetijo lekarniškem poklicu, ako dovrše VI. razred realnega gimnazija.

Tako so si počasi privojevale tudi v Avstriji ženske že dokaj pravice.

Specialno pri nas na Slovenskem pa se ženska še ni mogla ravno intelektualno posebno razviti, in to vsled slabih socialnih in gmotnih razmer. Prvi list, ki se je začel potezati za ženske pravice, je bila »Vesna«. Še večja zasluga gre v tem oziru »Slovenskemu Svetu«, ki je imel tudi precej ženskih sodrudi in je tako pripravil tla za samostojen ženski list, za »Slovenko«. Ženskih izobraževališč nimamo mnogo, a za sedaj vsaj zadoščajo. Imamo namreč v Ljubljani meščanske šole, vzorno višjo dekliško šolo s privatnim trgovskim tečajem, izvrstno umetno obrtno strokovno šolo in učiteljske, ki je in ostane vsekakor še

precej časa najvišje žensko izobraževališče na Slovenskem. Tudi še po nekaterih drugih mestih imamo ženske učilnice višjega delokroga. Na srednjo ali celo visoko šolo pa pri nas še ni misliti.

Vendar pa so se nekatere Slovenke s privatno pridnostjo povspele na jako častne stopinje izobrazbe. Tudi Slovenci imamo že po svetu znane umetnice: slikarice, pisateljice in pesnikinje, igralko, operne pevke in celo medicinko ter privatno gimnazistko. To vsekakor ni mnogo, toda začetek je tu. Ker so Slovenke nardjene in pridne, je mogoče, da dobimo kdaj tudi nekaj profesorice, ki bi našle doma primerna mesta.

Konkurence se moškim dandanes pravzaprav ni bati, ker ima človeštvo vedno nove potrebe in zahteve. Da se pa tem zahtevam ugodi, treba na tisoče in tisoče delavcev najraznovrstnejših strok. Vsako leto nam prinese nove iznajdbe, in za praktično izvrševanje teh iznajdb je treba mnogo, mnogo delavcev.

Sploh pa bo ženskega duševnega proletarijata vedno manj kot moškega. Kuharice bo še vedno dovolj, za nogavice so pa končno že tudi — stroji, ki delajo hitrejšje, lepše in boljše kot ženska roka.

dikalci pa ji očitajo, da bi morala postopati še odločneje. Socialisti trdijo celo, da je Combes nastopil rakovo pot ter protestirajo, da bi Combes popuščal v zatiranju klerikalizma. Zahtevajo tudi revizijo ustave ter višje obdačenje bogastva. Vsem duhovskim družbam naj bi se posestva konfiscirala ter prepovedalo sploh, da bi bili duhovniki učitelji. Pouk na gimnazijah naj bi bil brezplačen, kakršen je na ljudskih šolah. Zahtevajo še več drugih reform glede razmerja delavstva in delodajalcev, velikih podjetij itd. Zdi se, da bo imel Combes mnogo težje stališče kot njegov prednik.

Najnovejše politične vesti.

Razširjenje Dunaja. Dunajski mestni svet je sklenil pritegniti k mestu 12 občin onstran Dunava. Istočasno se izpremenjuje občinski statut. — Delitev Tirolske. V tirolskem deželnem zboru se je sprejel predlog, da se deli deželni šolski svet v nemškega in italijanskega. Italijanski bo imel svoj sedež v Tridentu. — Trgovinske pogodbe med Avstro-Ogrsko, Italijo in Nemčijo se baje zanesljivo podaljšajo do decembra 1904. — Državna pogodba med Avstrijo in Prusijo glede preložitve deželne meje ob reki Przensza od Slupne do izliva reke v Vislo se razglša v dunajskem uradnem listu. — 400 ujetih Burov je prepeljal angleški parnik z otoka Sv. Helene v Simonsov zaliv. — Zarota zoper sultana. Oblasti v Neaplju so obveščene, da se nahajata v mestu neki Boni in Serriet, ki imata zasnovano zaroto zoper življenje turškega sultana. — Ruski generalkonzul v Budimpešti je postal tajnik pri ruskem poslanstvu v Monakovem Lwow. — Neločljivost starokatoliškega zakona. Graško deželno nad sodišče je svoječasno glede starokatoliškega vikarja Ferka razsodilo, da ni njegov zakon veljaven. Najvišji sodni dvor pa je izrekel, da so taki zakoni neločljivi, ker je naučno ministrstvo le pod temi pogoji pripoznalo starokatoliško vero kot versko družbo. — Ruski car namerava sklicati k sebi številne zastopnike vseh slojev, da izve pristno mnenje ljudstva o položaju. Ministri nasprotujejo carjevi ideji. — Bolgarski knez je podelil predsedniku Loubetu veliki križ Aleksandrovega reda v briljantih, ministru Delcasséju veliki križ istega reda. — Švedski kralj je podelil slovečemu raziskovalcu Sven Hedinu plemstvo. — Štrajk bavarskih vseučilišnih profesorjev. Na vseučilišču v Würzburgu je bil poklican profesor Chrousta. Proforski kolegij je sodil po imenu ter očital naučnemu ministru, zakaj je imenoval Čeha, ki bo delal zdražbo. Ker pa je Chrousta graški Nemec, nazval je minister pritožitelje, da ne poznajo objektivnosti. Vsled tega je odstopil ves senat, z njim pa so se proglasili solidarne tudi profesorji vseučilišča v Monakovem.

Dopisi.

Iz Novega mesta. (Nova romarska cerkev.) Pred par leti je naš

Ženska emancipacija je socialna potreba, katere se ni možno več ogniti.

Seveda je tudi mnogo nezdravih izrastkov ženske emancipacije. Takoimenovani »Blaustrumpfi« večkrat blamirajo ves ženski spol. Ali toliko in po pravici zasmehovani »tretji spol«, ki meni, da je privel razvoj ženstva že na vrhunec s tem, da nosi kratkostrizene lase, moške ovrtnike, ki puši, kolesari in jezdari v hlačah in se kaže strašno sovražen moškemu spolu, a igra pri tem navadno ulogo one lisice, kateri je bilo grozdeje preklislo...

Najhujši sovražniki ženskega duševnega napredka so pa one ženske, katerim se zdi glupo vsako duševno delovanje ter tako potrjujejo moške v misli, da ženska ni za družega kot za kuharico in iglo. Resno in izobraženo ženstvo pa se ne bo dalo ostrašiti niti po teh tovarišicah, katerih duševne potrebe se sučejo le v okvirju spalnice in kuhinje, katerih misli se vrše le okoli zibeli in loncev, le okoli šivilje in lawn tennisa... Emancipacija ženstva je pač podobna kolesu, ki drvi z goré navzdol, a se ne ustavi prej, dokler ne dospe v dolino, do svojega smotra.

dišni Šuklje, pardon — zdaj podgorški Šuklje, prišel v večjo družbo duhovnikov pri Štemburju v Kandiji v družbi prošta g. dr. Elberta. Prisodila sta. Šuklje ni dolgo sedel; vstal je, potkal na lupico in govoriti začel o »božji milosti«, ki ga je pripeljala zopet nazaj na oprsje sv. katoliške cerkve. Bil je prej grd ajd, zaničeval je duhovnike te sv. cerkve, zdaj ve, kako je grešil. — Nekateri duhovniki se niso mogli smeja zadržati in izgubili so se iz sobane. Zunaj so, se kar za trebuhe držali in se krohotali. Označevali so Šukljeta z najkrepkejšimi psovskami; »lišjak« je bila najmilejša. Ko se je prečastito občinstvo zopet dopolnilo, vstal je Šuklje zopet in zopet govoril o »božji milosti«, ki je v tem obstajala, da ga je župnik v Šmihelu poročil po katoliškem ritu. Zopet ista dirka duhovnikov ven na zrak. V tretje je tudi še v obče govoril o »božji milosti«. Duhovniki so potem kar plačali, bilo jim je že dosti tega; Šuklje je ostal z g. dr. Elbertom, ki se pa — v čast mu bo povedano — ves čas ni nič smejal.

Ta resnična dogodka nam pride zdaj v misel, ko sta Šuklje in Šusteršič postala dobra prijatelja. »Sv. Duh« in »božja milost«! Zdaj se naj kdo proti njima vojskuje!

Šuklje je hotel napraviti, kakor znano, s svojo zdaj z ovsem in samorazščo travo intenzivno kultivirano »grajsko« njivo — kakor tudi znano — dobro kupčijo v veliko škodo Novomeščanov. Ta trgovina je splavala po Krki. Kakor slišimo, misli Šuklje zdaj — seveda na akcije — zidati cerkev na grajski njivi, v njej postaviti sliko, ki predstavlja »božjo milost« v onem trenutku, ko je pripeljala njega v objem g. dr. Elberta. Šuklje bo seveda slikan v uniformi dvornega svetnika. Naš Feliks v kapitelski cerkvi, dasi novo uniformiran, nima več privlačne moči. Nekaj belokranjskih starih ženic ga prihaja še obiskat mimogrede, ko hodijo v Bučko. Tam je župnik, ki baje prekaša v spovedovanju vse slovenske duhovnike, jezuitarje, lazariste in frančiškane. Ta župnik se bo nastanil kot grajski kaplan v gradu »na Kamnu«.

Nova slovenska romarska pot se odpre in Šuklje bo le dobro barantal s svojo njivo in »gradom« — na Kamnu. Potem se ne bo moglo reči o tem gradu kakor o tlakarskih časih: »Die St-Bauern hatten zerrissene Hüte, die Steinbrücker hatten gar keine«. — Kdor zna pa zna! — Kandijcem se odprejo novi viri dohodkov, da bodo lažje čez rame pogledali Novomeščane. To je, če Šuklje, ki je tudi krščanski socialist, ne osnuje v svojem gradu štacune ali hotela po zadnjih načelih. Pa tega se ni bati, da druga bi jemala preveč profita grajščaku na Kamnu. — »Grajščak« je pa le prva in ta beseda lepo doni na ušesa. Zaradi tega se poteguje zdaj Šuklje tudi za železnico, ki bi Belokrajno zvezala seveda — s Kandijo. Prej, dokler je bil mestni poslanec, tega ni storil. Zdaj že meri svojo »grajsko njivo«, da se prepriča, ako bi na njej mogel mesto »imenitnih zavodov« — stati kolodvor te nove železnice. Belokranjci, nič ne obupajte! Šuklje bo to brez pomoči g. barona Šveglja in drugih izposloval. Njemu vendar ne more ekselencen železniški minister reči, da ne privošči Madjarom in Reki na škodo Trsta te proge! Ta zapreka, na kateri se je do zdaj vse delo za to železnico razbilo, je hofratu Šukljetu lapalija. — Na Dunaj se bo peljal kot »božja milost« in gotovo bo. — Vprašanje je le, če bo pustil Vas belokranjske meščane na tej železnici voziti se, ali Vašega blaga. Vi ga tudi niste več marali za poslanca.

Iz Kroke. Oziraje se na dopis »iz Kroke«, priobčen v »Narodovici« šte. 141, z dne 23. junija t. l. se nam potrebno zdi, istega nekoliko popolniti. — Gospod dopisnik je sicer naš konzul postavil v pravi luči pred občinstvo, toda pozabil je, hote ali nehote, potipati za zob pravega ustanovitelja ranjega konzula. In kdo mislite je neki to bil? Brezdvomno bi bilo na to vprašanje vsakemu v brez težko odgovoriti, da si pa vendar nihče ne bode belil glave, naj bode povedano, da je bil ta osrečevalatelj našega ubogega delavca trpina naš ošabni župnik Hoenigman. Ta mož, in ne »Špencir« je položil sporazumno s prečastitim gospodom Krekom in Gostinčarjem

temelj nesrečnem konzulu in — polomu. Resnica je sicer, da je on ustanavljal naš konzul, kolikor le možno prikrilo in tajno, toda kar se ne stori, se ne zve, in znano nam je vsem, da je bil to čin župnikov. Ali veselil se ta veleum in strokovnjak ni dolgo svojega dela, kajti prav kmalu je imel priložnost videti, kako strahovito se je vrezal. Odlašal z izstopom seveda ni dolgo, ker na mošnji je mož, če tudi po sunanosti kavalir od nog do glave, zelo občutljiv. — Zapazil je, kakor že rečeno, da je bilo našim trpincem s konzulom zavdano, videl je brezštevilo nerednosti. Teh nerednosti tudi potem ni bilo možno odstraniti, ko se je postavila »obrba« deviškega društva za voditeljico konzula. Vsi blagoslovi in dostojanstvo »obrbe« je niso zamogli ščititi pred sladko kapljico »ta grenčga« in pred dobro slivovko; te vrste blago je bila namreč glavna zaloga ponesrečenega konzula. Vaša sveta dolžnost je bila, gospod župnik, ko ste videli, da tako gospodarstvo pri konzulu ne more imeti dobrega konca, ljudi brzdati in jih poučiti o posledicah takega gospodarstva. — Vaša dolžnost je bila »Špencirju« reči: hopla, moj ljubi Špencir, prav dober kristjan in petolizec si, toda tukaj se moraš vsaj nekoliko izneveriti katoliški podlagi, zastavi jo v konzulu bolje, če ne pride do poloma. — Pa čemu neki? Gospod župnik, kaj ne, boljše je, da se jim obrne hrbet in se jih pusti prav na katoliški podlagi tako sramotno propasti.

Se li spominjate sedaj besed, katere Vam je svoječasno tukajšnji rojak zaklical: »Gospod župnik, ali veste kaj, delate s konsumom? V Kropi se ta nikakor ne more obnesti!« Vaš skrajno arogantni odgovor je bil, da je dotični še premlad in da ne potrebujete njegovih svetov itd. Naš župnik je sicer tako prefrigan in bistroumen, da ga mu ni para in zato mož do bremu svetu ni pritenopen. Čez vse ga pa diči ošabnost in bati se je, da se mu lepega dne pripeti taka nesreča, kakor oni napihnjeni žabi.

Gospod župnik! imejte vsaj sedaj s ponesrečenci toliko usmiljenja in pomagajte jim iz zadrege, ker iz konzula so že. Storili bodele s tem dobro delo, ako Vam je sploh kaj za dobro delo. Verujte nam, da krivda tega poloma ne zadene Špencirja, kateri se Vam je v svoji veliki pobožnosti slepo izročil le kot orožje, ampak Vas, ker se Vam ni potrebno zdelo, pravočasno poseči v škandalozno gospodarstvo konsumna. Prepričani smo pa, da tudi prsta ne bodele ganili v pomoč bednim zapeljancem. Ste pač taki, kakor skoro vsi, kar jih krije črna suknja!

In ti, do kosti klerikalna Kropa, še vedno hočeš tavati po temi? Kdaj se bodeš vendar že vzdramila in dala svojim osrečevalcem zasluženo brco? Svetujemo ti, da to čim preje storiš, sicer se pogreznesh še globokeje v siromaštvo in črni jarem te bode ožulil še bolj do kosti. Neumljivo nam je, da se našemu ljudstvu ne odpro oči, da bi spoznalo, kako naš arogantni župnik malenkostno stopa z njim. Pri tem možu je vsakdo ničla, a sam se kuje v svoji predrzni domišljavosti v zvezde. Vedite pa, gospod župnik, da ljudstvo ni radi Vas tukaj, nego le Vi zaradi njega in da Vaša aroganca tukaj ni na mestu. Vi se lahko napihujete nad svojimi posli, a dovoliti nikakor ne moremo, da bi paševal nad nami oni, kateremu je živeti z narodom ter deliti z njim žalost in veselje.

Podboštnik.

Izpred sodišča.

Gospod deželnosodni nadsvetnik Schneditz je predsedoval včeraj slededim prizivnim obravam c. kr. deželne kot prizivne sodnje:

1. **Klofuta.** 33letni krojač Janez Mladič je hude jeze. 18. majnika ga je razjezil 7letni sin uradnega sluga Rudl Skušek. Predno si je fantiček mislil, je dobil že klofuto krog ušes, da »je kar doli počepnil«. Zdravniki so konstatirali lahko poškodbo in Mladiča je obsodila okrajna sodnija v Trzinu na 48 ur zapora. Rekurz je bil zavrnjen.

2. **»Pol-vino«.** Pri Mariji Rozman je bila »ohceta«. Za proslavo tega dneva je kupila i sodček vina od svojega sorodnika v Žirovnici, vinotrčca Jakca Prešerna. Ko so se veselili gosti Rozmanovi spravili nad to vino, so kmalu začutili slabosti. Prvi gost je pripisoval to slabost pušenju smodk, drugi pa dejstvu, da je preveč vina spil. A motili so se, kajti vino samo je bilo krivo... Kemična pre-

iskava je namreč dokazala, da je bilo to vino — »polvino«. In Prešeren bode plačal svojo kazen 20 K, čeprav se je pritožil.

3. **Psovke.** Cestni nadzornik Karol Moser in Bernard Dolenc v Vipavi sta se skregala. Sovražna sta si bila sicer že prej, a takrat sta si prav posebno »spovedala par gorkih«. Moser je pri tem Bernardu očital, da je svoje premoženje zapil in da bode dolgovce z orehi plačal. Za vse to bode pa on v prvi vrsti plačal globo, pa ne z orehi, temuč s kronami, in sicer globo 50 K.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. julija.

— **Osebnosti.** Šef generalnega štaba fcm. baron Beck je prišel za več tednov na Bled in se nastanil v Mallnerjevem hotelu. — Prov. profesorjem na ljubljanskem učiteljskem je imenovan gosp. dr. Ivan Orel, doslej suplent na tem zavodu. — Poštarja II. razreda gg. Alojzij Schrey v Jesenicah in Fran Šusteršič v Črnomlju sta pomaknjena v I. razreda 4. stopnjo, v II. razreda 2. stopnjo so pomaknjeni poštarji in poštarice g. Anton Berčon v Ljubljani, g. Klementina Watzak v Šmartnem pri Liji, g. Josip Pogačnik v Podnartu in g. Evgenija Endlicher v Straži.

— **Fran Petsche.** Danes zjutraj je po dolgi mučni bolezni umrl gosp. Fr. Petsche, trgovec, posestnik in gostilničar v Starem trgu pri Ložu. Pokojnik je bil veren in požrtvovalen pristaš narodno-napredne stranke, ki izgubi v njem enega prvih svojih delavcev. Pogreb bo v nedeljo popoldne.

— **Protestni shod.** Zanimanje za nedeljski protestni shod je po celi deželi jako veliko in je zatorej pričakovati velike udeležbe zlasti iz krajev, ki leže ob železnici. Udeležniki iz teh krajev imajo najugodnejše zveze in so lahko že kmalu popoldne zopet doma. Obveščeni smo že, da pride iz teh krajev obilo udeležnikov. Naravno je pa, da somišljeniki iz bolj oddaljenih krajev, zlasti iz takih, ki ne leže ob železnici, ne morejo priti na shod. Z ozirom na to je vodstvo narodno-napredne stranke sklenilo, prirediti tudi nekaj shodov po deželi. Pričakujemo pa, da bodo somišljeniki, zlasti pa županstva iz tistih krajev, ki na shodu ne bodo zastopani, brzo javno izrazili svoje mnenje o barabskem nastopanju klerikalnih poslancev v deželnem zboru.

— **»Dolenjske novice« o klerikalni obstrukciji.** »Dolenjske Novice« so last klerikalne stranke in seveda tudi pisane popolnoma v klerikalnem duhu. Samo ob sebi je umljivo, da so »Dolenjske Novice« tudi z vso odločnostjo na strani klerikalne manjšine in odobravajo, da ta manjšina v deželnem zboru odločno zastopa svoje stališče. Vzlic temu pa obsojajo počenjanje dr. Šusteršiča in njegovih kumpanov. V tem oziru pravijo »Dolenjske Novice«: Vsekako je pa obžalovanja vredno, da se je odpor pojavil v obliki, ki ne pristoja poslancem, najmanj onim katoliške stranke. Psovke in surovost prepustimo drugim, ki so že dosedaj to imeli v zakupu. Ni čudno in da se razlagati, če ne vedne psovke in sramotjenja nasprotnika spravijo v jezo ter sam začnem enako z enakim povračevati, saj sem človek, a lepo to ni in tudi pametno ne. Bodo dimo odločni, a ne odurni. — Če skušajo »Dolenjske Novice« klerikalne poslance vsaj nekoliko opravičiti, se temu ne čudimo, saj je že veliko, da so tako jasno in odločno obsodile tisto divjanje, vsled katerega je bilo zasedanje deželnega zbora zaključeno. Ta izjava »Dolenjskih Novic« priča, da so tudi v klerikalni stranki možje, katerim preseda tolovajsko počenjanje Šusteršičeve bande.

— **Gospod prošt Elbert** nam piše: Z ozirom na članek »Se že jasni« v 148. številki »Slovenskega Naroda« z dne 1. julija t. l., kjer je rečeno: »Dr. Missia je želel Šukljeta pridobiti in tej želji se je dr. Šusteršič uklonil. Prošt dr. Elbert pa je posredoval«, to-le: Ni res, da bi jaz kdaj bil posredoval med dr. Šusteršičem in dvornim svetnikom Šukljeto; res pa je, da nikoli niti z mazincem nisem ganil, da bi spravil omenjena gospoda in res je

tudi, da do današnjega dne, kakor vem iz pozitivnega vira, se med njima sploh ni vršila nikakršna osebna poravnava. — V Novem mestu, 3. julija 1902. — Dr. Elbert, proš. — Gospod proš. je naš članek slabo razumel. Naš dopisnik je hotel reči, da je gosp. proš. posredoval med Missio in Šukljatom, ne med Šukljatom in Susteršičem. Da sta se Šuklje in Susteršič poravnala, to je povedal »Slovenec« sam.

— **V Trnovem na Notranjskem** vršil se je v nedeljo popoldne na ukaz iz Ljubljane klavirni katoliški shod. Po »Slovencu« sodeč, bi vsakdo mislil, da je bila udeležba res mnogoštevilna. A temu ni bilo tako, razun starih brez-zobih bab in nekaj otrok se ni shoda nihče udeležil. Take blamaže tukajšnji klerikalci še niso doživeli, kakor na tem shodu v Trnovem. Kmetov volilcev ni bilo vključeno, a tajni agitaciji k shodu. Celo zborovanje ni trajalo niti četrt ure, zato nam je nerazumno, da sta zamogla kaplan Brajc in neki kmet, katerega je duhovščina navadila cel govor na pamet, vse klobasarije v četrt uri svojim vernim ovčicam oblebetati. Shod je bil javen, ko so pa brihtne klerikalne glave opazile, da so pričeli prihajati napredni možje, zaprli so vrata, zaupili trikratni »živio« in navzoči c. kr. okrajni glavar baron Rechbach je zaključil to res žalostno zborovanje. — Za nameček igrali so Marijini otroci igro: »Sveta Neža«. Barona Rechbacha so seveda prisilili, da je s kislim obrazom prisostoval tudi sv. Neži. — »Slovenec« tudi poroča, da je neki liberalci prerezal platno klerikalnega gledališča. Mi pa, ki razmere dobro poznamo, ne rečemo dvakrat, da ni tega napravil v svoji veliki »zmoti« (naš dekan je namreč največkrat »zmoten«) naš dekan sam. Saj v svoji veliki »zmoti« je on pečenko, med tem ko njegov lastni bolni brat pri eni in isti mizi komaj toliko fiziološki dobi, da od lakote ne umrje. Bo li bolni brat, bogoslovec poslal popravek? Vederemo!

— **Rovte v naprednih rokah.** Piše se nam: Pri današnji volitvi župana v Rovtahn nad Logatcem je bil izvoljen županom z devetimi proti petimi glasovi vrli naprednjak gospod Fran Kogovšek, posestnik in trgovec v Rovtahn. Občinski svetovalci so gg.: Jožef Brenčič, Jernej Merlak, Janez Trpin in Janez Kavčič. Izvzemši slednjega so vsi narodno-napredni.

— **„Südsteirische Presse“** piše: »V Trstu je vlada vedno na strani irredente. Ako bi jačili slovenski element v Trstu, bi bilo to toliko kakor da jačijo avstrijsko državno idejo na jugu. Po naših informacijah leže na naučnem ministrstvu rekurzi tržaških Slovencev o šolskih stvarih vsi — ugodno rešeni, ali nočejo jih odposlati, ker ne bi radi vzemirjali irredente! Rešitve leže na ministrski mizi le kakor strašljivo sredstvo za italijanske poslane!«

— **Ljubljanski Sokol** poleti v nedeljo korporativno v Kamnik. Ni ravno kraj sam na sebi, ki nas vabi v divni raj ob vznožju razoranih kamniških planin; tudi ni zabava, katero si hočejo Sokoli poiskati v zavednih Kamničanih; še manj pa hočejo s prireditvijo izleta točno izpolniti tisto točko pravil, ki govori o izletih. Sokol ljubljanski s svojim izletom združuje prav gotove namene, namene ki mu jih veleva izpolniti sokolska ideja. S svojimi telovadci pride Sokol ljubljanski mej Kamničane. S svojim nastopom, s svojo telovadbo in z živo besedo hoče zanesti pouk mej ljudstvo o nalogah sokolstva, ki stremi v prvi vrsti za tem, da svoje rodno ljudstvo dviga telesno s tem pa tudi duševno. Te ideje morajo slovenskemu rodu preiti v kri in mozeg. Ves narod slovenski mora postati takorekoč eno društvo sokolsko! Idoč za izpolnitvijo svojih ciljev so naše oči padle na krepko slovensko trdnjavo, biser slovenski, staroslavni Kamnik. Vedoč, da bode v rodovitno zemljo položeno seme sokolske ideje visoko vzkliklo, zato poletimo v prvi vrsti v nedeljo v Kamnik. Zanetiti hočemo le že dolgo časa tlečo iskro in višjega zadostženja si misliti ne moremo, kakor če ob slovesu od dragih Kamničanov zamoremo zaklicati: »Živel, kamniški Sokol!«

— **„Glasbena Matica“ v Ljubljani.** Druga javna produkcija gojencev »Glasbene Matice« kocem šol-

skega leta 1901/1902 bo v soboto, dne 5. julija 1902 leta v veliki dvorani »Mestnega doma« (Cesarja Jožefa trg). Vspored: 1. E. Grieg: Finale iz sonate v e-molu, op. 7, na klavir svira gđ. Vida Prelesnik. (Šola g. J. Procházke.) 2. a) L. Denza: »O, ko bi me ljubila«, b) R. Schumann: »Noč vsake«, pesmi poje gđ. Angela Malič. (Šola g. F. Gerbiča.) 3. P. I. Čajkovskij: Polka de Salon, op. 9, na klavir svira g. Rudolf Reich. (Šola g. J. Procházke.) 4. a) F. S. Vilhar: Ukazi, b) Dr. Benjamin Ipavec: Če na poljane rosa pade, pesmi poje gospod Ivan Ditrich. (Šola g. M. Hubada.) 5. K. Löwe: »Div«, balada, poje gđ. Erna Povše. (Šola g. M. Hubada.) 6. C. M. Weber: Koncert op. 79, na klavir svira gđ. Pavla Rozman. (Šola g. J. Procházke.) 7. a) G. Mayerbeer: arija Fide iz opere »Prorok«, b) F. Mendelssohn: »Sulejka«, pesem, poje gđ. Olga Plautz. (Šola g. M. Hubada.) 8. P. Moszkowski: Koncertni valček, op. 34, na klavir svira gđ. Hilda Schinzel. (Šola g. J. Procházke.) 9. a) J. Procházka: »Zvezde žarijo«, pesem, b) Marschner: arija Ane iz opere Jan Heiling, poje gđ. Mira Dev. (Šola gospoda M. Hubada.) — Začetek produkcije točno ob 8. uri. — Konec ob 9. K produkciji vabijo se društveni člani, njih rodbine ter sploh prijatelji in podporniki »Glasbene Matice«! Vstop je prost.

— **Šentjakobsko-trnovska ženska podružnica sv. Cirila in Metoda** vabi kot po navadi svoje članke k sv. maši, katere se bo darovala na čast blagovestnikoma v nedeljo dne 6. julija ob osmi uri zjutraj v trnovski cerkvi.

— **Št. Peterska moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda** ima za jutri napovedano mašo v župnijski cerkvi in vabi vse častite odbornike in odbornice k udeležbi.

— **Popustek za zemljiškem in hišnem davku**, znižanje pridobinske glavne vsote in znižanje pridobinskega davka od podjetev zavezanih javnemu dajanju računov za leto 1902. Po ukazu c. kr. finančnega ministrstva z dne 11. junija 1902, št. 36.270 se je v smislu članov IV. do XI. postave z dne 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220 za leto 1902. 1. Popustek na zemljiškem davku na petnajst odstotkov in na hišno razrednem in hišno najemniškem davku na dvanajst in pol odstotka določil, 2. je ostalo znižanje pridobinske glavne vsote kakor pretekla leta, ter se je 3. znižalo davčno merilo za v § 100 odstavka 1 in 5 omenjene postave o neposrednih davkih navedene, javnemu dajanju računov zavezane podjetje na 10 odstotkov.

— **Obrtni inšpektorati.** »Wiener Zeitung« prinaša naredbo trgovinskega ministra sporazumno z ministrom notranjih zadev, ki razdeljuje našo državo v 29 nadzorovalnih okrajev za poslovanje obrtnih nadzornikov. V naših deželah bodo sedeži obrtnih nadzornikov v Gradcu, Ljubnem in Celovcu. Cela Kranjska je pridružena graškemu obrtnemu nadzorniku.

— **„Obzor“ o Gregorčičevih poezijah III.** V 149. br. t. I. je prinesel »Obzor« obširno in jako priznalo pisano oceno (v feljtonu) o III. zvezku S. Gregorčičevih poezij.

— **Obsojeni notar.** Notar v Rotenmannu na Gor. Štajerskem, Fr. Mayer je poneveril strankam v štirih letih 45.660 kron. Porotno sodišče v Ljubnem ga je obsodilo na šest let težke ječe.

— **Radi čaše čaja — 720 K.** Bogat dunajski bankir je prejšnji teden na poti iz Trsta na Dunaj na kolodvoru v Mariboru iz opoldanskega vlaka izstopil, da izpije čašo čaja. Ko se je mudil v restavraciji, preslišal je znamenje za odhod. Predno je izpil svojo čašo čaja, je vlak že zapustil Maribor. Bankir je bil v veliki zadregi. Na Dunaju je imel nujne opravke, katere je moral opraviti, da se izogne velikanski izgubi. Bankir ni dolgo pomisljal in naročil je zase — poseben vlak. V treh urah so bile vse postaje do Dunaja obveščene in ob 6. uri zvečer je bankir zapustil s posebnim vlakom Maribor. Na Dunaj se je pripeljal ob 1/4 na 12 ponoči. Posebni vlak, za katerega je dal

720 kron, je vozil tako hitro, kakor je to v Avstriji sploh dovoljeno.

— **Požar.** V Blatogradu pri Celovcu je zgorela pivovarna Sagmeisterova. Pri gašenju so ponesrečili štirje ognjegasi.

— **Nova pošta.** Dne 11. julija t. l. odpre se v Baderni v Istri, okraj poreški nov poštni urad, ki se, hode pešal s pisemsko in vožno pošto ter obenem služboval kot nabiralnica poštno-hranilnišnega urada.

— **Redka postrv.** Dne 1. julija t. l. je bila v Ljubljani blizu Ljubljane vjeta postrv, katere je bila 91 cm. dolga in je tehtala 6 kg. 26 d. Ta krasni eksemplar je okoli 20 let star in ga je kupil deželni muzej.

— **Voz z ledom** se je prevrnil danes popoldne v Kolodvorskih ulicah hlapcu Matiji Raku, službujočemu pri zalogi puntigamskega piva. Zlomila se je bila pri vozu os.

— **Na tla podrl** je pred južnim kolodvorom I. Z. s kolesom natakarka Iv. Budana.

— **Dezertiral** je iz žrebčarije na Selu vojak Anton Poznik iz Kamnegorice.

— **V vodo skočiti** je hotel včeraj popoldne 13letni N. M. Fant je podvržen božjasti.

— **Popravek.** Včerajšnja notico glede padca iz okna učenca Stubenvoll popravljamo v toliko, da isti ni krojaški učenec pri gosp. Kreču, marveč krznarski učenec pri g. Krejčiju.

— **Meteor. mesečni pregled.** Minoli mesec rožnik je bil sprva in proti koncu suh in topel, a okoli srede moker in hladen. — Opazovanja na toplomeru dadó povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 13,4°, ob dveh popoldne 20,9°, ob devetih zvečer 15,6°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 16,6°, za 1,2° pod normalom. — Opazovanja na tlakomeru dadó 734,0 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 20 mm pod normalom. — Mokrih dni bilo je 14, padavina (dež) znaša vsega skupaj 160,5 mm. — Med vetrovi sta se jugovzhodni in še bolj jugozahodni odlikovala.

* **Najnoveje novice.** Trinajst oseb je utonilo blizu Budapešte. Mladi ljudje so napravili izlet s čolnom, a sredi reke jim je hipno nastal vihar prekučnil čoln. Vseh trinajst je utonilo. — Hud nadporočnik je Petscheiner pri lovskega bataljona v Solnogradu. Ker se mu ni hotel klepar Gratiadei takoj izogniti pri vratih v vojašnico, presekali mu je lice do čeljusti ter mu izbil tudi več zob. — Nove poljske žrtve. Kazenska zbornica v Beuthenu je obsodila pisateljico gospo dr. Caspari Golde v dveletno, časnika Moranskega pa v enoletno ječo, ker sta razširjala poljske, bajé revolucionarne brošure. — Dragocene slikarije in umetnine so zgorele v stanovanju grofa Potockega v Parizu. Škoda se ceni na milijone frankov. — **Bordeaux** — vina ne bo. V sredo je toča popolnoma uničila sloveče francoske vinograde v Bordeaux. Škode je najmanj 3 milijone frankov. — **Nesreče na železnici.** Blizu Gačina na Ruskem je trčil brzovlak v zabavni vlak. Strojvodja, kurjač in več potnikov je ubitih, nad 60 potnikov pa je težko ranjenih. Na progi Budapešta-Temešvar pa sta trčila dva tovorna vlaka skupaj. Eden zaviral je bil ubit, vozovi in proga pa poškodovani. — **Parni kotel** se razletel v plinarni v Barmenu. Tri osebe so ubite, dve pa težko ranjeni. — **Bogata ustanova.** V New Yorku je podaril trgovec Burke za ustanovitev zavoda za rekonvalescente 4 milijone dolarjev.

— **Poljski slikar Albert Košak**, najboljši portretist nemškega cesarja in in slavn slikar bojnih prizorov, zapusti Berolin, kamor ga je poklical Viljem II. Košak je razžaljen radi cesarjevih govorov proti Poljakom ter ne mara služiti s svojo umetnostjo možu, ki je sovražnik njegovega naroda. Košak se je zato za gostoljubnost cesarja zahvalil in se vrne v Poznanj.

Društva.

— **Pevsko društvo „Slavec“** vlnudno naznanja, da je pri vrtni slavnosti »prvi veliki semenj v Spodnji Šiški«, ki se vrši v nedeljo dne 6. julija t. l. na Koslerjevem vrtu, prevzel oskrbo restavracije njegov društveni član, dobroznani gostilničar gosp. Fr. Blumauer, kar je porok, da bode postrežba povsem točna in poštena. Restavracija na vrtu bode slav. občinstvu že v soboto popoldne na razpolago.

— **Društvo delovodij za Ljubljano in okolice** ima v nedeljo, 6. julija, ob polu 10. uri popoldne v Hafnerjevi pivarni svoj IV. redni občni zbor. Ker se ima nov odbor voliti in je še več drugih, za vsacega člana važnih točk na dnevnem redu, se vsi, tudi zunanji člani, vlnudno vabijo, da k temu važnemu zborovanju gotovo pridejo.

— **Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu.** Z Gradca se nam piše: Pri IV. izrednem občnem zboru dne 26. junija sta bila pri dopolnilni volitvi izvoljena v društveni odbor »Triglav«: predsednikom cand. iur. Štefan Šagadin, podpredsednikom cand. iur. Ferdo Lašič.

— **Društvo „Zvezda“ na Dunaju** priredi prihodnjo nedeljo, 6. julija, letos že drugi svoj izlet, in sicer v Ober-St. Veit, kamor se vozi z mestno železnico. Sestanek in koncert bodeta ob štirih popoldna v restavraciji »Zur Einsiedelei« (v trinajstem mestnem okraju dunajskem, »Stock im Weg« št. 1). Izlet vodi g. Rudolf Malič, koncert pa društveni pevo-vodja g. Vinko Krušič. Slovanski goste dobrodošli!

Književnost.

— **Učiteljski pravnik.** Ponatis iz »Učiteljskega Tovariša«. Sestavilo »Pedagoško društvo v Krškem«. Izdala in založila »Zaveza avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev«. Cena? Ta strokovno sestavljen spis obsega na 114 straneh vse važne pravice učiteljstva z raznimi naredbami in razsodbami.

— **Slovenka.** Vsebinska 6. številke. Služkinjam v prilog. Ivanka Klemenčič. Trst. — Na balkonu. Utva. Trst. — Po ptuji krivdi. F. J. Doljan. — Pomladni čas. Fran Žgur. Podraga. — Koketerija. Ivanka Klemenčič. Trst. — Kaj trdiš... Utva. Trst. — Savinski venec. Zložil Žiga Lajakov-Mozirski. — Šolska ikona. Srbski spisal dr. Laza K. Lazarevič. Prevela I. in F. Klemenčič. — Fantazija iz Ljutomerskih Goric. Speval V. S. Fedorov. Dunaj. — Magdalená. J. S. Machar z dovoljenjem pesnikovim prevel Ant. Dermota. Praga. — Boris Godunov. A. S. Puškin. Prevel Edvič. — Nove knjige. — Beležke.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst 4. julija. V sinočni seji deželnega zbora je prišla na razpravo volilna reforma. Načrt, ki dovoljuje okoličanom le 6 zastopnikov, so pobijali dr. Gregorin, Gorjup in Dolenc. Deželni zbor je odklonil vse preminjevalne predloge dr. Gregorina, podane skoro k vsakemu paragrafu, in je odobril odsekov načrt.

Dunaj 4. julija. »Ostd Rundscha« poroča iz Prage, da je pristojna deželnozborna komisija sklenila predlagati, naj se dovoli sodno preganjanje dr. Schalka, Wolfa, Wüsteja in Klie-manna. Bareuther je govoril proti nasvetu, da se dovoli sodno preganjanje dr. Schalka.

Brno 4. julija. Nemški liberalci so sklenili, da za deželnozbornske volitve sklenejo alijanco z vsemi nemškimi strankami, tudi s Schönererjanci.

Lvov 4. julija. Dne 13 t. m. bo tu 50 shodov, na katerih se bo protestiralo proti preganjanju Poljakov v Nemčiji.

Budimpešta 4. julija. »Münchener Neueste Nachrichten« so predvčerajšnjim trdile, da je Szell bil tisti, ki je dal v »Neue Fr Presse« vest, da je dunajski kabinet sklenil odpovedati trgovinske pogodbe. Szell to ogorčeno dementira.

Pariz 4. julija. Na interpelacijo, kak vpliv zamore imeti obnovenje trozveze na razmerje med Francijo in Italijo, je minister Delcassé odgovoril, da prav nobenega. Listi izjavljajo iz tega, da je trozveza izgubila svoj prvotni značaj in da vsled tega nima več realnega pomena.

Narodno gospodarstvo.

— **Mestna hranilnica v Novem mestu.** V mesecu juniju 1902 je 231 strank vložilo 60.400 K 42 h, 181 strank vzdignilo 47.940 K 08 h, torej več vložilo 12.460 K 34 h, 9 strankam se je izplačalo posojil 15.820 K, stanje vlog 1.952.665 K 79 h, denarni promet 264.217 K 64 h.

— **Mestna hranilnica v Kamniku.** V mesecu juniju 1902 je 95 strank vložilo 32.450 K 55 h, 65 strank vzdignilo 23.032 K 96 h, 15 strankam se je izplačalo posojil 18.200 K, stanje vlog 479.218 K 26 h, stanje posojil 208.413 K 05 h, denarni promet 104.339 K 82 h.

— **Mestna hranilnica v Kranju.** V mesecu juniju 1902 je 306 strank vlo-

žilo 93.403 K 45 h, 302 strank dvignilo 72.729 K 35 h, 8 strankam se je izplačalo posojil 20.800 K Stanje hranilnih vlog 2.820.858 K 99 h, stanje posojil 1.782.580 K 11 h, denarni promet 240.067 K 49 h.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu juniju 1902 je 213 strank vložil. 70.360 K 64 h, 186 strank vzdignilo 51.768 K 91 h. 28 strankam se je izplačalo posojil 25.640 K, denarni promet 226.244 K 26 h.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dné 4. julija 1902.

Skupni državni dolg v notah	101 80
Skupni državni dolg v srebru	101 75
Avstrijska zlatna renta	120 80
Avstrijska krona renta 4%	99 75
Ogrska zlatna renta 4%	120 80
Ogrska krona renta 4%	97 90
Avstro-ogrski bančni delnice	1592 —
Kreditne delnice	675 25
London vista	240 05
Nemški državni bankovci za 100 mark	117 30
20 mark	23 46
20 frankov	19 07
Italijanski bankovci	94 —
C. kr. cekini	11 24

Žitne cene v Budimpešti

dné 4. julija 1902.

Termin.

Pšenica za oktober	za 50 kg	K	7 33
Rž	„ 50 „	„	6 23
Koruza	„ 50 „	„	4 99
„	„ 50 „	„	5 08
„	„ 50 „	„	5 12
Oves	„ 50 „	„	5 68

Efektiv.

15 vinarjev cenejši.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so meseca junija poslali prispevke p. n. gospoda in društva: Upravištvu „Slov. Nar.“ zbirko 75 K, dr. Fr. Jančič v Kozjem 10 K, Lev Franke v Laškem trgu zbirko v čateških toplicah zbranega omizja 3 K, mestna višja dekliska šola v Ljubljani ob izletu na Vrhniko mesto razglednic 25 06 K, Natalija Truden v Trstu 200 K, gostje žup. Ant. Šijanča pri Sv. Juriju v Slov. gorah 20 K, župnik v p. Fran Jeršič 6 K, žup. Iv. Sakser v Hotedršici 10 K, Fr. Ogrizek v Sv. Križu pri Slatini zbirko igralne družbe 6 K, posojilnica za Loški potok, Drago in Travo 10 K; podružnice: moška v Ormožu 35 K, izvenakademična v Gradcu 100 K, šentpeterska ženska v Ljubljani 538 98 K, šentpeterska moška v Ljubljani 300 30 K, ženska v Ormožu 48 80 K, ženska v Črnomlju 86 48 K, v Ljutomeru 50 K. — Družba je imela meseca junija 1834 22 K dohodkov in 2060 14 K stroškov.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Najbolj primerno milo za otroke!

Ako otroci jočejo pri umivanju, potem je to samo krik zoper pomilovanja vredno razvado, da se otroci umivajo s milom, ki obsega v sebi **ostre sode**. Matere, ki ljubite svoje otroke, ne rabite za umivanje svojih otročičkov drugega mila, kakor ono jako mehko in mašno Doeringovo milo s sovo. To milo je od oblastij priznano kot **pristno čisto in nima v sebi nobene ostre sode**. Cena 60 vin. Dobiva se povsod. d (706—2)

Rogaški napravi okus, 1533-1
„Tempel-vrelec“ povspesuje prebavo in ureja menjavo snovi.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 2. julija: Terezija Aplenc, stražnikova žena, 41 let, Marija Terezije cesta št. 11, splošna tuberkuloza.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806 m. Srednji zračni tlak 786 0 mm.

Julij	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C.	Vetrovi	Nebo	Pavčina v 24 urah
3.	9. zvečer	741 2	17 0	sr. jvzhod	oblačno	0 00 mm.
4.	7. zjutraj	743 1	13 0	sl. vzhod	jasno	0 00 mm.
5.	2. popol.	741 5	21 5	sl. jug	pol. oblak.	0 00 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 17 0°, normale: 19 3°.

GRIČAR & MEJAČ

Ljubljana, Prešernove ulice št. 9
vkljudno naznanjata, da ostane prodajalna do 15. sept. t. l. ob nedeljah in praznikih zaprta.

Najboljša studenčna sesalka na svetu!

Genial-sesalka

crpa vodo iz globokih studen- cev skozi pod zemljo napeljana cevi v visoko položeni nabi- ralnik. a (1088-10)

Prvi moravski zavod za vodo- vode in izdelovanje sesalk

Ant. Kunz

c. kr. dvorni zalagatelj

Moravske Granice

(Mährisch-Weiskirchen).

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane j. z. kol. **Proga čez Trbiž.** Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Lince, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Lince, Budejevice, Plzen, Marijine vire, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curib, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Lince, Budejevice, Plzen, Marijine vire, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Ljubljana-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda). — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 08 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano** j. z. kol. **Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten in Monakovo, (Monakovo-Ljubljana direktni vozovi I. in II. razreda), Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak v Trbiž. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curina, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnarta-Kropo. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Praga, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal in Inomosta. **Proga iz Novega mesta in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 3. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane** dr. kol. v **Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 8. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano** dr. kol. iz **Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je krajevemu času v Ljubljani za 2 minute spredi. (1517)

Več pleskarskih pomočnikov ter učencev

sprejme takoj (1521—2)

Josip Makovec, pleskar v Ljubljani na Bregu št. 20.

Dva

mizarska pomočnika

katera sta v mizarskem in stavbinskem delu dobro izurjena, dobita takoj službo. Ponudbe sprejema

Jakob Homovec

(1520—2)

mizar v Cerknici.

Vničujte muhe

najnevarnejše prenašalke bolezenskih in kužnih tvarin. (415-114)

Najboljše sredstvo je ameriški

Tanglefoot

ki se dobi v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pola.

Drenikov (češki) vrh.

Jutri v soboto, 5. julija t. l.

KONCERT

društvene godbe.

Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstop prost.

Ob 1/2 10. uri zažge se

v čast sv. Cirilu in Metodu

velik kres.

K obilni vdeležbi vabi s spoštovanjem

Fran Zanoškar

(1531)

gostilničar.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je gospod

Fran Petsche

trgovec, gostilničar in posestnik

danes zjutraj po dolgem in mučnem trpljenju, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 34. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb pokojnikov se bode vršil iz hiše žalosti v Starem trgu pri Ložu v nedeljo, dne 6. julija popoldne na farno pokopališče sv. Martina v Podcerkvi.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi v Starem trgu.

Blagi pokojnik bodi priporočen v prijazen spomin.

V Starem trgu pri Ložu, dne 4. julija 1902. (1541)

Marija Weber-Petsche Olga Petsche roj. Lah Ida, Slavka in Olga mati. soproga. hčere.

Gabrijela Semen, Pavla Malovrh, Hermina Oblak, Franja Neuberger in Viki Bojkov sestre.

Naznanilo.

V trgovini

Miroslava Robiča

na Pogačarjevem trgu šte. 1

se bo prodajalo

manufakturno in drobno blago, perilo

in zavratnice (kravate) itd.

po cenah, ki jih je določilo

sodišče.

(1407—8)

K št. 4165.

AVISO.

Zaradi zagotovitve zakupne dobave sena, slame, drv, premoga in ovsa za čas od dne 1. septembra 1902 do 31. avgusta 1903 vršile se bodo pismene ponudbene obravnave v uradnih prostorih c. in kr. vojaških preskrbovalnih magacinov, in sicer v nastopnih postajah:

v Gradcu	dne 16. julija 1902	v Beljaku	dne 29. julija 1902
Mariboru	25. " 1902	Trstu	18. " 1902
Celju	23. " 1902	Gorici	10. " 1902
Ljubljani	21. " 1902	Pulju	12. " 1902
Celovcu	31. " 1902		

Natančnejši pogoji in ponudbeni obrazci razvidijo se iz obširnega razglasa v št. 143 „Slovenskega Naroda“ z dne 25. junija 1902, kakor tudi pri vseh c. in kr. vojaških preskrbovalnih magacinih do obravnavnega dne mej 10. in 12. uro dopoldne. (1471—2)

C. in kr. intendancija 3. voja v Gradcu.

Naznanilo.

Dovoljujem si vkljudno naznaniti, da sem svojo

detalno trgovino s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem na Sv. Petra cesti št. 2 in podružnico na Resljevi cesti

prodal gospodu **J. Bahoven.**

Zahvaljujoč se za izkazano zaupanje, prosim, da se isto tudi mojemu nasledniku v polni meri ohrani.

Ob enem dovoljujem si naznaniti, da bodem od sedaj naprej vodil

trgovino s papirjem in vsemi drugimi papirnimi izdelki

le na debelo

v veliko večjem obsegu, nego do sedaj, ter prosim cenjene svoje odjemalce, da me v mojem novem podjetju še mnogobrojnejše počasté, z zagotovilom, da se bodem vsestransko potrudil njih željam ustreči.

Radi prikladnosti svojih cenjenih odjemalcev usojam si naznaniti, da sem si uredil v ravne isti hiši, to je

na Sv. Petra cesti št. 2 svojo pisarno

v kateri bodem posloval. — Priporočajoč se, bilježim

z odličnim spoštovanjem

Jos. Petrič

(1535—1)

tovarnar in veletrgovina s papirjem.